

Det Nationale Bioøkonomipanel's EU-katalog

Hvilke EU-processer bør danske aktører have særligt fokus på for at fremme udviklingen af bioøkonomien i Danmark

Danmarks nationale bioøkonomipanel har på deres møde den 23. oktober 2014 drøftet, hvilke kommende EU-sager og EU-processer, der har betydning for bioøkonomiens udvikling i Danmark. Med dette katalog ønsker Det Nationale Bioøkonomipanel at gøre opmærksom på, hvilke EU-processer, der i særlig grad forventes at kunne influere den fortsatte udvikling af bioøkonomien i Danmark. EU-kataloget, som Panelet har valgt at kalde det, rummer også et bud på, hvordan danske aktører kan agere for at støtte udviklingen af bioøkonomi i Danmark via disse EU-processer. Omfanget af potentielt relevante EU-processer er meget stort, og Panelet har derfor sat sig selv den begrænsning, at det højst vil pege på 7 processer. Disse er beskrevet nedenfor, idet der ikke er tale om indbyrdes prioritering.

EU-kataloget vil blive opdateret af Det Nationale Bioøkonomipanel en gang om året.

	EU-proces	Hvorfor relevant?	Bioøkonomipanelets anbefalinger til handling
1.	Implementeringen af EU's ramme for klima- og energipolitik for perioden 2020 til 2030	Der er på møde i Det Europæiske Råd i oktober 2014 bl.a. blevet vedtaget et bindende EU-mål for reduktion af drivhusgasser på 40 pct. i 2030 sammenlignet med 1990, et bindende EU-mål for andelen af vedvarende energi på 27 pct. og et indikativt EU-mål for energieffektivitet på 27 pct. (som skal revideres i 2020 med henblik på evt. at	Sagen bør følges tæt af relevante danske aktører. Målet er, at EU's klima- og energipolitik for perioden 2020-2030 fremmer bioøkonomi. Bioøkonomipanelet anbefaler, at regeringen arbejder for at fremme af

		<p>øge ambitionsniveauet). For non-ETS sektoren vil der blive udmøntet nationale reduktionskrav på 0 – 40 %, hvor Danmark forventes at komme til at ligge i den høje ende.</p> <p>Det er relevant, hvordan disse målsætninger, om eksempelvis reduktion af drivhusgasser og vedvarende energi, implementeres, herunder byrdefordeling og fleksibilitet i de ikke-kvotebelagte sektorer, som har stor betydning for landbruget.</p> <p>Ud over ovenstående har Det Europæiske Råd pålagt Kommissionen at se på måder at adressere transporten på.</p>	<p>bioøkonomien indgår centralt i implementeringen af EU's ramme for klima- og energipolitik.</p> <p>Danske aktører kan bl.a. spille en rolle i forhold til, at der laves effektive incitamenter for transportsektoren for at sikre en fortsat grøn omstilling af denne sektor, der står for ca. 22 % af udslippet af drivhusgasser.</p> <p>Der bør derfor især arbejdes for incitamenter til VE og CO2-reduktioner i transportsektoren, herunder ved EU-krav om iblanding af avancerede biobrændstoffer og yderligere krav om bilers effektivitet.</p>
2.	Ændring af VE-direktivet og brændstofkvalitetsdirektivet vedr. biobrændstoffers bæredygtighed (ILUC-processen)	<p>Den igangværende ændring af VE og FQD direktiverne udgør en mulighed for at indføre iblandingskrav for avancerede biobrændstoffer frem mod 2020.</p>	<p>Bioøkonomipanelet finder det vigtigt, for at sikre rimelige vilkår for den eksisterende industri, som har investeret på baggrund af det oprindelige VE-direktiv, at der arbejdes for instrumenter, som giver incitament til at anvende avancerede biobrændstoffer.</p> <p>Ændringen af VE-direktivet (ILUC processen) bør afsluttes hurtigst muligt med indførelse af forudsigelige bæredygtighedskriterier samt indførelse af iblandingskrav for avancerede biobrændstoffer.</p> <p>Bioøkonomipanelet anbefaler, at ILUC-processen bruges frem mod 2020 til at få indført et iblandingskrav for avancerede biobrændstoffer, som så forstærkes frem mod 2030.</p>

<p>3</p>	<p>Bæredygtighed for fast biomasse</p>	<p>I juni 2014 offentliggjorde Kommissionen et arbejdsrapport om bæredygtighed ved brug af fast og gasformig biomasse til energi. Arbejdsrapporten indeholder bl.a. en analyse af behovet for fælles EU bæredygtighedskriterier for fast og gasformig biomasse, og det fremsætter principper for, hvordan medlemslandene kan etablere nationale regler.</p> <p>Kommissionen har meldt ud, at der vil blive fremsat forslag til en ny biomassepolitik i EU, som skal ses i sammenhæng med udmøntning af 2030-rammen (se punkt 1).</p> <p>Der er desuden nedsat en arbejdsgruppe under Kommissionens Stående Skovbrugskomite, som med afsæt i Kommissionens meddelelse om en EU Skovstrategi i 2013 og Rådets konklusioner herom i 2014 skal komme med overvejelser om behovet for og evt. forslag til EU kriterier for bæredygtig skovdrift til mulig brug uafhængigt af træets slutanvendelse.</p> <p>Arbejdet pågår endnu. Det forventes at kunne resultere i et væsentligt bidrag til efterfølgende fastlæggelse af evt. bindende EU kriterier for bæredygtig biomasse.</p>	<p>Bioøkonomipanelet støtter den frivillige brancheaftale med bæredygtighedskriterier for træpiller og træflis, og panelet mener desuden, at aftalen kan anvendes som indspil til kommende EU-processer.</p> <p>Bioøkonomipanelet støtter, at der fortsat arbejdes på at fremme bæredygtighedskriterier på europæisk plan, så der sikres ens muligheder og vilkår for anvendelse af biomasse i EU uanset biomassens slutanvendelse. Hvis der etableres fælles bæredygtighedskriterier på EU-niveau, er det bioøkonomipanelets holdning, at de nationale kriterier skal ensrettes EU's regler eller anbefalinger.</p>
<p>4.</p>	<p>EU's landdistriktspolitik post 2020</p>	<p>EU's landdistriktspolitik arbejder ud fra følgende 3 langsigtede strategiske mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fremme af landbrugets konkurrenceevne • sikring af bæredygtig forvaltning af naturressourcer og klimatiltag • en afbalanceret territorial udvikling af økonomien og samfundene i landdistrikterne, herunder skabelse og opretholdelse af beskæftigelse. <p>I forbindelse med anvendelse af midlerne i EU's landdistriktspolitik bør perspektiverne for landbrugets omstilling til bioøkonomien indtænkes.</p>	<p>I forbindelse med forhandlingerne om landdistriktspolitikken post 2020 kan danske aktører arbejde for, at fremme af landbrugets omstilling til bæredygtig anvendelse af de nye muligheder i bioøkonomien får prioritet.</p>

<p>5.</p>	<p>Fremtidige revisioner af TSE-forordningens regler om fodring med animalske bestanddele fra dyr</p>	<p>Med en ændring til TSE-forordningen af den 16. januar 2013 blev forbuddet mod at fodre med animalsk protein lempet, da det blev tilladt at anvende forarbejdet animalsk protein af ikke-drøvtyggere til akvakultur dyr. Lempelserne i foderforbuddet sker i takt med, at der har været en omhyggelig analyse af risiciene i forhold til dyre- og folkesundheden. Lempelserne i foderforbuddet har stor betydning, fordi der i Europa er mangel på protein til foder. Re-introduktion af animalske proteiner i foder anses som et vigtigt middel til at imødegå denne proteinmangel.</p> <p>Kommissionen arbejder for yderligere lempelser af foderforbuddet med re-introduktion af forarbejdet animalsk protein fra ikke-drøvtyggere, f.eks. fra svin, fjerkræ eller insekter, i foder til fjerkræ og svin. Lempelserne skal ske under hensyntagen til, at dyr af en given art ikke må fodres med forarbejdet animalsk protein afledt af dyr af samme art (kannibalismeforbuddet).</p>	<p>Danske aktører kan arbejde på at gøre opmærksom på potentialerne i at udnytte animalske biprodukter yderligere med respekt for risiciene i forhold til dyre- og folkesundheden samt etiske forhold.</p> <p>Bioøkonomipanelet anbefaler derfor, at der sker en kraftig revision af EU's regler på dette område. Ændringer af disse regler vil hjælpe på konkurrenceevnen hos den europæiske landbrugs- og kødsektor og vil fremme et mere bæredygtigt Europa, i form af bedre udnyttelse af de foreliggende resurser.</p>
------------------	--	---	---

6.	Kommissionens meddelelse om fremme af cirkulær økonomi, herunder udarbejdelse af nye "End of waste"-kriterier	<p>Den samlede pakke lægger op til, at EU-landene i stigende omfang skal omlægge fra lineær til cirkulær økonomi, hvor en stadig større andel af de allerede udvundne ressourcer holdes inden for den økonomiske sfære frem for at blive bortskaffet og tabt. Eksempelvis kan målet om at udfase deponering af affald i 2030 gøre det nødvendigt for medlemslandene at finde biobaserede løsninger, hvor affaldet ikke ender som forbrænding. Meddelelsen lægger også op til øget forebyggelse af madspild og recirkulation af fosfor gennem en bred indsats overfor alle dele af værdikæden.</p> <p>I sammenhæng med Kommissionens meddelelse om fremme af cirkulær økonomi, fremgår det af forslaget til ændring af affaldsdirektivet, at Kommissionen skal have større kompetence til at fastsætte kriterier for bi-produkter og end-of-waste. I den forbindelse arbejdes der på, at udarbejde nye "End of Waste" kriterier for kompost og afgasset materiale fra biogas, således at produkter herfra kan handles frit som en vare på tværs af EU.</p>	<p>Bioøkonomipanelet opfordrer danske virksomheder til at gå foran som aktive ambassadører på området ved at vise, hvordan de genanvender affaldsstrømme.</p> <p>Hele regelsættet med udgangspunkt i affaldsdirektivet er ofte en nøgle til begrænsning i, hvorledes sidestrømme fra erhvervet håndteres. Da hele lovpakken omkring affald og produkter produceret herfra for tiden er under "modernisering" er det væsentligt at være opmærksom på udviklingen og aktivt søge at præge denne.</p>
7.	Horizon 2020	<p>I EU's rammeprogram for forskning og innovation, Horizon 2020, er bioøkonomien udpeget, som én af de store samfundsmæssige udfordringer. Til det delprogram, der vedrører bioøkonomien, er der afsat i alt 3.851 mio. euro i perioden 2014-2020 (fødevareresikkerhed, bæredygtigt landbrug og skovbrug, marin og maritim forskning og forskning i indre farvande samt bioøkonomi). Programmet støtter internationale forsknings- og innovationsprojekter, som kan bidrage til at optimere brugen af biologiske ressourcer og bringe EU tættere på det biobaserede samfund.</p>	<p>Danske aktører kan arbejde for, at der hjemtages midler til forsknings- og innovationsprojekter inden for det bioøkonomiske område.</p> <p>Bioøkonomipanelet opfordrer til, at der fra dansk side prioriteres en aktiv deltagelse i det offentlige-private partnerskab Biobased Industries Joint Undertaking (BBI JU), som er et partnerskab mellem EU og the Biobased Industries Consortium (BIC).</p>

* I udarbejdelsen af dette EU-katalog har repræsentanterne for ministerierne alene deltaget med faglig rådgivning, og regeringen tager derfor ikke stilling til panelets konkrete anbefalinger til prioritering af kommende EU-processer.